

Posudek vedoucího na diplomovou práci

Ibn al-Amír as-San'ání a jeho význam v islámském reformismu

Jakub Ruml

Ibn al-Amír as-San'ání je významnou postavou islámského reformismu 18. století. Akademický zájem o jeho dílo a život je poměrně nedávný, zkoumán byl především v souvislosti se svým proslulejším jemenským současníkem aš-Šawkáním a Ibn Abd al-Wahhábem. Kolega Ruml navazuje na stávající výzkum, o němž má velmi slušný přehled, jak je zřejmé z úvodu práce. V něm shrnuje nedávné debaty o povaze islámského reformismu, kde zaznívají dva názory – první hodnotí jemenský reformismus jako lokální, druhý jej zasazuje do kontextu translokálního. Kolega Ruml, který zkoumal biografie Ibn al-Amíra, vztahy učitel-žák, komentáře tradicionalistických děl a jeho cesty, dospěl k závěrům, že Ibn al-Amírovo dílo souvisí z části s tzv. reformním kroužkem tradicionalistů v Hidžázu. Zároveň ve své práci ukazuje, jakým způsobem se Ibn al-Amír snažil využít sunnitské sbírky hadíthů pro sunnizaci (nejen) zajditského islámu a idžtihád pro odmítání madhhabovost.

Struktura práce je logická a přehledná. Práce je rozdělena do tří kapitol. První se zabývá sociální a náboženskou situací v Jemenu a všímá si mimo jiné zajditského islámu, který výrazně ovlivnil jemenský reformismus. Druhá kapitola je věnována životopisu Ibn al-Amíra. V obou kapitolách prokazuje dobrou znalost relevantní odborné literatury a výbornou orientaci v islámské hereziologii, jemenské topografii a dějinách. Na práci je třeba ocenit to, že pracuje s arabskými prameny a literaturou, zejména pokud jde o životopisnou část, která je místy oživena překladem anekdot. Zde je také třeba zdůraznit to, že prameny poukazují na řadu děl a autorů, jejichž identifikace vyžaduje mnohdy nemálo úsilí a píle a zvyšuje tak již náročné čtení arabských originálů. Kolega Ruml se s tímto problémem vypořádal svědomitě, o čemž svědčí poznámkový aparát, který místy tvoří až polovinu textu a svědčí o hloubce provedené analýzy, zejména pokud jde o druhou kapitolu. Zde se také mimo jiné podrobněji zabývá známou kontroverzí Ibn al-Amíra a jeho současníka Ibn Abd al-Wahhába. Třetí kapitola se pak zabývá teologickým a právním učením Ibn al-Amíra, která je zajímavá kromě jiného i tím, že ukazuje na míru reflexe staršího salafitského učení v teologii a právu a některé styčné body a průsečíky s jinými reformátory, ať již to byl Ibn Tajmíja nebo Muhammad ibn Abd al-Wahháb. Práce je celkově přínosná jak z faktografického (deskriptivního), tak interpretačního hlediska.

Závěrem konstatuji, že práce splňuje formální o obsahové požadavky – překlepy a chyby v prepisech jsou celkově v rozumné míře, hlavně na konci textu je již vidět, že pisatelovy síly již poněkud ochabovaly. To však nic nemění na tom, že se jedná o kvalitní, původní a přínosnou práci, která staví na pramenech a ze které je patrná sečtěllost jejího autora. Diplomovou práci proto hodnotím stupněm výborně a **doporučuji** ji k obhajobě.

V Teplicích dne 10. srpna 2018

Vypracoval Pavel Ťupek, Ph.D.